

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 8) 2021

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Lywodraeth Cymru ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 8) 2021.

Mark Drakeford
Y Prif Weinidog

23 Ebrill 2021

1. Disgrifiad

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) 2020 ("y prif Reoliadau").

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Gwneir y Rheoliadau hyn o dan y weithdrefn frys a amlinellir yn adran 45R o Ddeddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 (p. 22) ("Deddf 1984"). Caiff y Rheoliadau eu gwneud heb fod drafft wedi'i osod gerbron y Senedd a'i gymeradwyo ganddi. Mae Gweinidogion Cymru o'r farn, oherwydd brys, ei bod yn angenrheidiol gwneud y Rheoliadau heb i drafft gael ei osod a'i gymeradwyo fel y gellir gweithredu mesurau iechyd y cyhoedd er mwyn ymateb yn gyflym i'r bygythiad a berir i iechyd pobl gan y coronafeirws. Mae Gweinidogion Cymru o'r farn bod y cyfyngiadau a'r gofynion sydd wedi'u nodi yn y prif Reoliadau, fel y'u diwygir gan y Rheoliadau hyn, yn angenrheidiol ac yn gymesur fel ymateb iechyd y cyhoedd i'r bygythiad presennol a berir gan y coronafeirws.

Y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol

Er bod y prif Reoliadau, fel y'u diwygir gan y Rheoliadau hyn, yn cyffwrdd â hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol, mae'r Llywodraeth o'r farn bod modd eu cyfiawnhau er mwyn atal lledaenu clefydau heintus a/neu fod hawl i wneud yr ymyriad ar y sail ei fod yn ceisio cyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd. Mae'r Llywodraeth o'r farn hefyd eu bod yn gymesur.

Mae Erthygl 5 (yr hawl i ryddid), Erthygl 8 (yr hawl i barch at fywyd preifat a theuluol), Erthygl 9 (rhyddid meddwl, cydwybod a chrefydd), Erthygl 11 (rhyddid i ymgynnull a chymdeithasu) ac Erthygl 1 o'r Protocol Cyntaf (diogelu eiddo) yn cael eu cyffwrdd gan y prif Reoliadau.

Mae pob un o'r rhain yn hawliau amodol, sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru ymyrryd ag arfer yr hawliau os oes angen gwneud hynny mewn cymdeithas ddemocrataidd er budd diogelwch y cyhoedd neu er mwyn diogelu iechyd. Rhaid cyfiawnhau'r holl gyfyngiadau a gofynion o'r fath ar y sail mai eu bwriad yw cyflawni nod cyfreithlon, sef diogelu iechyd y cyhoedd a'u bod yn gymesur. Hefyd, mae angen cydbwysu unrhyw ymyrraeth â'r hawliau hyn â rhwymedigaethau cadarnhaol y Wladwriaeth o dan Erthygl 2 (yr hawl i fywyd). Mae addasu'r cyfyngiadau a'r gofynion o dan y prif Reoliadau drwy'r Rheoliadau hyn yn ymateb cymesur i ledaeniad y coronafeirws. Mae'n cydbwysu'r angen i gynnal ymateb priodol i'r bygythiad a berir gan y coronafeirws yn erbyn hawliau unigolion a busnesau, mewn modd sy'n parhau'n gymesur â'r angen i leihau cyfradd trosglwyddo'r coronafeirws, gan ystyried y dystiolaeth wyddonol.

Mae'r Rheoliadau diwygio hyn yn lleihau ymyrraeth y cyfyngiadau a'r gofynion o dan y prif Reoliadau â'r hawliau unigol hynny.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae Deddf 1984, a rheoliadau a wneir oddi tani, yn darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer diogelu iechyd yng Nghymru a Lloegr. Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud o dan adrannau 45B, 45C(1) a (3), 45F(2) a 45P(2) o Ddeddf 1984. Caiff rhagor o wybodaeth am y pwerau hyn eu hamlinellu yn y Memoranda Esboniadol ar gyfer y prif Reoliadau.

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud mewn ymateb i'r bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd a berir gan nifer achosion a lledaeniad y coronafeirws syndrom anadlol aciwt difrifol 2 (SARS-CoV-2) sy'n achosi'r clefyd a elwir yn COVID-19.

Roedd y prif Reoliadau a wnaed ar 18 Rhagfyr 2020 yn nodi cyfyngiadau a gofynion a fydd yn berthnasol i bedair gwahanol Lefel Rhybudd a chaiff y Lefelau Rhybudd eu hamlinellu yn y [Cynllun Rheoli'r Coronafeirws](#). Diweddarwyd y cynllun hwn ar 19 Mawrth 2021.

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r prif Reoliadau i addasu dros dro sut y mae Lefel Rhybudd 3 yn gweithredu yng Nghymru. Mae cyfnod yr addasiadau dros dro sydd eisoes mewn grym yn awr wedi'i estyn tan ddiwedd y dydd ar 2 Mai 2021.

Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud addasiadau dros dro pellach:

O 24 Ebrill 2021 ymlaen:

- Caiff y cyfyngiadau ar ymgynnull ag eraill yn yr awyr agored eu llacio er mwyn caniatáu i hyd at 6 o bobl (heb gynnwys plant o dan 11 oed na gofalwyr) ymgynnull o ddim mwy na 6 aelwyd.

O 26 Ebrill 2021 ymlaen:

- Caiff pobl ymgynnull yn yr awyr agored at ddibenion cymryd rhan mewn gweithgareddau sydd wedi'u trefnu'n ffurfiol sy'n cynnwys hyd at 30 o bobl (mae hyn yn golygu bod person dynodedig yn gyfrifol am y gweithgaredd, bod pob mesur rhesymol yn cael ei gymryd i leihau lledaeniad y coronafeirws wrth ymgymryd â'r gweithgaredd ac nad yw alcohol yn cael ei yfed). Gall gweithgareddau sydd wedi'u trefnu'n ffurfiol gynnwys protestio a phicedu, a all ddiwydd heb gyfyngu ar nifer y bobl sy'n bresennol ar bob Lefel Rhybudd ac eithrio Lefel Rhybudd 4.

- Caniateir i fusnesau penodol, gan gynnwys atyniadau i ymwelwyr a phyllau nofio, ailagor eu mangreoedd ar gyfer gweithgareddau yn yr awyr agored, gan gynnwys bwyta ac yfed bwyd a diod yn yr awyr agored (o 6.00 am ymlaen y diwrnod hwnnw).
- Cyhyd ag i'r weithred ddigwydd ar neu ar ôl 26 Mawrth 2020, caniateir i grwpiau o hyd at 30 o bobl ymgynnull yn yr awyr agored i ddathlu gweinyddiad priodas, ffurfiad partneriaeth sifil neu seremoni briodas arall, neu fywyd person ymadawedig.
- Caniateir i bobl ymgynnull pan gynhelir gwaith yng nghartrefi pobl, er enghraifft gan grefftwyr, heb fod angen i'r gwaith hwnnw fod yn angenrheidiol neu heb fod angen "dewis arall sy'n rhesymol" (ac eithrio ar Lefel Rhybudd 4).
- Gellir trefnu digwyddiadau "pilot" yn awr â chaniatâd Gweinidogion Cymru.

Gwneir diwygiadau hefyd i Atodlenni 1, 2 a 3 i adlewyrchu cynnwys Cynllun Rheoli'r Coronafeirws a mân newidiadau eraill a wneir wrth bontio o Lefel Rhybudd 4 i Lefel Rhybudd 3 y bwriedir iddynt barhau i gael effaith ar Lefelau Rhybudd eraill.

5. Ymgynghori

O ystyried y bygythiad difrifol ac uniongyrchol sy'n deillio o'r coronafeirws a'r angen am ymateb iechyd cyhoeddus brys, nid oes ymgynghoriad cyhoeddus wedi'i gynnal mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

6. Aseiad Effaith Rheoleiddiol ac aseuadau effaith eraill

Nid oes aseiad effaith rheoleiddiol wedi'i lunio mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn oherwydd bod angen eu rhoi ar waith ar fyrder i fynd i'r afael â'r bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd.